

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מזפ.

עין משפט
נר מצוה

פה א ב ג מיי' פ"ו מהל' עבודת כוכבים הלכ' י"ד ופט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' יג סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי' קמב סעיף יא:

רבינו חננאל

אמר ר' מרדכי ור' חייקון והריב"ז
הוריקו שטע עובר בריבוי דהוריקו
שמונה. ונתתי תיבה דאיהו דר' יוסי
מורה ביה. והנה
כפנינו של עזרלה והוא
שניהן גורמין לזה הפיר
ומודה ר' יוסי ששמונה
מכלל דר' יוסי זה וזה
כונה מותר סבירה ליה וכן
תימא לר' יוסי שני ליה
איסורא עדבות כוכבים
מאמר אדמו"ר. והנה
שרה שנודלה בכל
פה עבורה כוכבים. ופה
שנשתטמה ברכישני
תרומה שני חזא שרה
דחיה ופרה תשטח. ותניא
איך שרה תבור. ופה
תורה. אמר (ל) האי קנתי
כמה חורב רבנן. והי
דקני תבור רבנן ר' יוסי
(אומר) [תרא] א"פ' (ל)
אם נהרש ר' אצל [אמר]
דהוא סבר זה וזה גורם
מותר. לר' יוסי של פה
איסורא עדבות כוכבי
לאיסורא דתרומה. ודחינן
לא לעולם לר' יוסי שני
ליה פה איסורא עדבות
כוכבים לשאר איסורי
ורבנן מנתייתא א' אליעזר
ותני ניהו חנון ארן
של חזקיה ושל תרומה
שנפלו בתוך העיסה ואין
באחד מהם שיעור כדי
לחמץ את העיסה ולצטמר
לחמץ ארן ארן. אמר
אחור ארן ארן. א"פ
של השאר של תרומה
נפל ארן נאסרה העיסה.
ואם של חזקיה נפל ארן
מותר. ואמר ארן ארן
לעולם א' העיסה אסורה
אלא אם היה בשאר של
תרומה שיעור כדי לחמץ
לבוש. ואמר ארן א' של
אלא שקדם וסילק את
האיסורא לפני אימור ר'
אליעזר ואם נפל שאר
של חזקיה ארן ארן
אבל א' סילק ארן ארן.
אמר מבר זה וזה גורם
אסור. ואעפ"כ אם קדם
וסילק את השאר של
תרומה שרי ר' אליעזר.
ודחי' וממאי דטעמא
דכאמי אליעזר דכאמי
דב'.

(א) כ"ל מאי לאו הא דקמי
שדה תורע וכו'.

(ב) פ"י רבינו בזה הוא דלא
כפרש"י ותוס' אלא דגם
ברייתא השנייה סברה דזה וזה
גורם מותר ולא פליגי רק
בלכתחלה וכו'.

שאלה נמצא והברריך. פי' בקונט' בלשון אחרון נטע האגוז ואחר כך כשנעשה נטיעה הצריך והרכיב באלין של הימר (ה) אותו בלשון עיקר ומה שהקשה בקונט' אפי' לא הצריך והרכיב ממי לא דק בלשון נקרא זה וזה גורס אללא כשנטיעה מענין אחד כמו הרכיב אחרון באלין ואלא כשנטיעה שניהם

כִּיב מוֹתֵר וְכִי תִימָא
זָאֵר אִיסוּרִין לַעֲבֹדֶת
תַּנְיָא שְׂדֵה שְׁנוּדְבִלָּה
וְיֹכֵן פֶּרֶה שְׁנַת־פֶּטְמָמָה
ס' תַּנִּי חֲדָה א"שְׂדֵה
זָא אִידֵךְ שְׂדֵה תְּבוֹר
הִי ר' יוֹסִי וְהָא רַבְנָן
הִי ר"א וְרַבְנָן אֵילִימָא
זֶן ⁶שְׁאוּר שֶׁל חוֹלִין
עוֹךְ הָעִיסָה לֹא בֹזֵה
כְּדִי לְחַמֵּץ וְנִצְטַרְפוּ
אֲחֵרֹן אֵינִי בֹא וְחִכ"א
בְּתַחֲלָה וּבֵין שְׁנֵפֶל
רַעַד שִׁיחָא בּוֹ כְּדִי

שְׂדֵה תוֹרַע. וּבָנִים שֶׁאֵין הֶזֶל
צִיָּן וְהוּא לִיה זֶה חוּה
גֹרֵם וּמוֹתֵר כִּדְפִרְיִישׁ לְעִיל גְּזִי
נִצְיִי: (א) **הָא רַבָּנִי.** וְהָא דִּשְׁרִי
לְעִיל נָטַע וְהִצְרִיךְ וְהִרְכִּיז לְלוֹא מִשּׁוּם
דְּלִית לְהוּ זֶה חוּה גֹרֵם מוֹתֵר אֲלֵא
מִשּׁוּם דְּמֵה שְׁגֵלָה מִן הָאֲחָזִי עֲלֵמו
יֵהָא מוֹתֵר וְאִסְרִי רַבָּנִי צִבּוּדֵת
כּוֹכְבִים לְעִיל דִּלָּךְ הִיא נִעֲשֶׂה וְזֵל
וְהִיא לְשֹׂאֵר אִסְרוּרִין: **עַד שִׁיֵּהָא**
בְּאִיסוּר בְּדִי דְחִמְיָן. פִּירִישׁ וְאוֹ אֲסוּר
אִפִּי יֵשׁ בְּהִיתֵר מִמִּי כְּדִי לְחַמֵּךְ וְאוֹת
הִיכִי מִיֵּיתִי מִדְּרַשָּׁן זֶה חוּה גֹרֵם
מוֹתֵר לְלִמּוֹא שֵׁי לְהוּ צִי עֲבוֹדֵת
כּוֹכְבִים לְשֹׂאֵר אִסְרוּרִין וְיֵל דְּהִי מִיֵּיתִי
(ב) מִדְּרָא שְׁמַע לְרַבָּנִי דְּהִי הִיכִי
דְּאִסֵּר אִף בְּשֹׂאֵר אִסְרוּרִין וְאִינוּ מַחֲלָק
רַבָּנִי מִמִּי דִּשְׁרִי לֹא יִחֲלָקוּ:

דלמא מעמאר דר"א ב"ר פפא
ויעולם זה חזי גורם
מומר: אל"ה ר"א ורבנן דעצים.
משום קדאמרי הא ר"א והא רבנן
מהדר אפלוגמיהו דלפ"י דיעיחו
הברייתות מתורלות הא ר' יוסי ורבנן
דידיה דסברי זה חזי גורם אסור
והא ר"א ורבנן: יו"ד ר' תנא ר"ם
המ"ח. פי' בקונטרס דמי עזי
איסור משמע ולכן תנא הפת מותרת
וקשה דל"כ אפי' בלא מערבה נמי
יש להסיר בחולפת הנאה העצים לכן

גמראה לפרש הנגה הפת וניחא דלא פליג ר"א זרישא (ב) חדש יומן להמיר להוליך הנגה עינים שהוסק בהן לים המלח:

נתערכה באחרות. לא גרס ר"מ ואחרות באחרות וכן במשנת חבילי תלתן דכלאי הכנס דמייתי כפ"ק דביצה (דף ג:) לא גריס ליה ונמיא ראייה מדאסר שמואל פ' התערוכות (נחמ"ג ע"ג) ספק ספיקא ודחיק התם לאשכוחי תנא דסבר כוותיה וזר"ך להביא מדרבי יהודה דזרייתא דרמוני עזאן דלסר כספק ספיקא וזר"ך לחדוק סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא דשמואל דקאז בעבודת כוכבים אוסר דקאמר התם הנה נעבודת כוכבים שספיקא אסורה עזד סוף העולם ואי גרסינן ליה הכא ליימא הך משנה דבעבודת כוכבים קיימא וכן אי גרסינן ליה נמי בחבילי תלתן היה לו להביא המשנה דר"מ ונימא סבר כוותיה בחדא ור"י בר ברוך אומר דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא אלא חדא ספיקא דה"פ ואחרים באחרים כל אותם אחרים נתעבדו באחרים או אפילו רובן דאיכא למימר איסורא ברובא אימיה דה"י אמר תלמודא התם גבי טבעת של עבודת כוכבים נפלה לתוך מאה טבעות כולן אסורות פירשו ששים למקום אחד וארבעים במקום אחד הארבעים מותרים דלמרינן איסורא ברובא אימיה (ז):

א"ר

וידוע לי נמי ציטות הגשמים דאיכא נמי גורם דנבייה ורצון אומרי ליכא
מזמם פרים ועבילים הנשטטים לעבודת כוכבים דמקריבות עבודת כוכבים
(לד: מלד:) אין הקדש לעבודת כוכבים: הלכה כר' יוסי. דזה חורם מותר:
מתני'

והזכיר והרצו. (ז) אם הזכיר או הרצו יחור של ערלה באילן
 וקון מותרים פירותיהן מיד אע"פ שלא מלאו להן שמי ערלה דזה
 עזה גורם מותר וה"ל אמרין בעלמא^(ח) ילדה שסיבכה בזקנה
 בעולה. לשון אחר אם נטע האגוז של ערלה שהוא איסור הנאה
 אסור ונאמר ונאמר

והרכיזה צאלן דהיטר מותר דלעות
פירות שטוען אחר זמן צאלן נמי
ע"י האילן של היטר וקשיא לי בלא
הצריך ובלא הרכיז נמי איכא זה
וזה גורס אלא דליקסור וקרקע דהיטר:
שני ליה לר' יוסי צין עבודת כוכבים
לשאר איסורין. ד"ע א"ג דבשאר
איסורין וזו חה גורס מותר ס"ל
הכא אסור: כדנשני עבודת כוכבים
של תקרבות עבודת כוכבים או
שעבודם: פסור. עד שחלה ממנה
כל שכן הוצל ותהא בורה ולא יזרעה:
תפורה. תכחש: מאי לאו הא. דקמני
שדה תזרע ר' יוסי היא דשמעינן ליה
דלמור (א) גרי ערלה זה חה גורס מותר
ה"י גורס והזרעני גדלים ע"י ובל
דליקסור וקרקע דהיטר (ב) דלא שאני
ליה צין עבודת כוכבים לשאר איסורין
וקשיא לתמני ופרה תשחט ותאכל
שאף היא הימה גדילה קודם לכן ע"י
שאר חכילות: והא. דקמני שדה
תצבור רבנן היא דלמרי (א) היא
ועשית זבנן כ"י והא דלרי תמני
ורשינן תחתיה ירקות הא שנינן ליה
ממה שמשיח צנבייה פוגם צלל:
הא ר"א והא רבנן. אבל לר' יוסי
עבודת כוכבים זה חה גורס אסור
ס"ל כדקמני תמני ואי משום שומק
וזהרה הא שנינן ליה לעיל ואי משום
ערלה שני ליה צין עבודת כוכבים
לשאר איסורין: שאור של חולין.
ושאור אחר של תרומה: שנפלו לפוך
עיסה. של חולין: כדי לחמץ. עיסה
זו: אחר אחרון אני בל. אותו שנפל
של אחרון אחרון אס של חולין נפל אחרון
ביטול אס הראשון ומותר לזרים ואס
כדי תרומה נפל אחרון אסור לזרים:
לא ואמר אביי (ב). דלריא אס אחרון
לחולין שמונת אלא שקדם וסילק את זה
שנשנפל זה ליכא למימר היטר
מאטטרף לליקסור להיות שיעור לליקסר
ואע"פ שכבר נתן כח ליקסור בעיסה
ולא הימה מחומלת ע"י אחר (א) ולא
בלא בצדל ראשון ואפי"ה כיון דאס
הזה צו מעולם שיעור חימוץ ליכא

למיתמר זה וזה גורם וציתל שני את הראשון: **אבל אם לא קדם וסילק**
אלא האיסור אסור. ששע"פ שנפל הימר לבסוף אסור דזה וזה גורם
 לאסור ולרבנן זה וזה גורם מותר: **משום דאחר אחרון אינו בל.**
 דקסבר גמרו באיסור אסור גמרו בהימר מותר אבל היכא נפלנו בבת
 אחת לעולם קאמר כך זה וזה גורם מותר ס"ל: **נעל הימנה עמים.**
 משן האשרה. ממני היא: **הדש יוסף.** שרי נעשה והחזקו ממאסורי הנאה:
 שכן החזקו ואין היסקו ולקחו אלא לאפות: **ויזן.** שלא יאפו
 בהיסק זה ונמא לא נהנה: **אפה את הפת.** בין בחדש שזננו וחזר
 והסיקו בעצי הימר בין בישן בהיסק של עצי איסור הוה ליה בתרוייהו
 והוה זה וזה גורם שהפת שנאפת בו בחדש בהיסק שני בזה ע"י גורם
 לאיסור שנחזקו בהן התמור מראשיתו וגורם הימר דהאי היסק וקמני
 הפת אסורה לר"א עד שיוליך הני דמי עמים דאיסור ליה המלה. אלמא
 זה וזה גורם אסור: **אלא נפל דשזור.** פלגי עליה ואמרי זה וזה
 גורם מותר דקמני אפי' נפל איסור בסוף (ו) ויש נפלו בבת אחת
 מומתר עד שיהא באיסור לצדו כדי לחמך: **אלא לעולם הא.** דקמני שדה
 תאורע ר' יוסי (ו) דשמעינן ליה גבי ערלה דאמר מותר וגבי עבודת
 כוכבים דקאמר (גמ'): שוק חורה לרוב ולא שני בין עבודת כוכבים לשאר
 האיסורים ועומא לאו כדשנינן (מנ'): משום דלאלי לאיצד הוא דקשיא לך ר'
 יוסי דמתני' דנבייה דצריכה דרבנן צימור להו לדידכו דקאמריתו
 זה וזה גורם אסור דקאמרי אבל לא צימור החמה מפני שהאלי יפה לה
 גורם דאיסור דהאשכחי נבייה פגמו באל: **בזל עבודת כוכבים.** שכן
 הן ואסורין בהנאה אבל אמר ובלו לעבודת כוכבים אינו נאסר דמתני'

מסורת הש"ס

(א) פסוקים כו: ערלה פ"ב
(ב) מ"א לקמן עג: תמורה יב,
(ג) פסוקים כח. (לקמן ע"ב),
(ד) באחרות יעב"ד (ד, נסוטה)
(ה) מג: אג: (ל' מח: א),
(ו) גלעל מח: א) (ז) אס: א,
(ח) ג"ל אס: ט) וזה דבור
אחד עס הק' דלמעלה. רש"י,
(ט) שבת פ' (ז) יו"ע ע"ס
י"ה ג: וסו' יבמות פא.
וזה תעברו וסו' סנהדרין
ז' ד"ה ואחרים וסו' וסו' אס:
עד: ד"ה ואס: א).

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

אחור אחור אני בא
סוף גורלם את החימוץ
לפי המסור בנפח
אקסור (תמורה יב.) לא
שגור. דלמי אחרון ימי
שם. לפי המסור בנפח
מומחה. אחרון שקדם
שדלל את האחרון.
אחרון שגפץ לו הישר מל
הדולל וסלקו עדיין לא
התמנע צטל וסלק לו
הדולל. דשועיל לו קט
אחרון לו אחרון גמור
חימוץ על גיד, אפ"כ גמור
נעל לו וצוץ און חזר
העצור (פסחים ב.) ולא
השורש השעור פלגו. ע
אבל
אחרון (קדוש עב.)
ונגמר
על גיד עשרה ושתו
העצור. אחר, תלמה לו זה
אחר אחר (פסחים ב.)
שגורם דאחר אחרון
אחר ונעמה מסוס
אחר חזר ממש
גמור בזהר מור ואפילו
קט וסלק דלמי לו זה